

Per l'occitan a l'escòla publica

ENSENHAD'ÒC

FELCO-CREO.ORG

n°79 - dintrada 2024

Butletin del

Amb lo sosten de

Lo CREO es vòstra associacion. A besonh de vos per existir.

Vos esperam nombroses a l'AG del 5 d'octòbre per que nos faguèssetz part de vòstres besonhs, de vòstras experiéncias, de vòstras proposicions de participacion a l'accion comuna. Serà tanben l'escasença d'aculhir los collègas novèls e de saludar los que prenon la retirada.

Tres biais per aderir al CREO

- mandar lo butletin d'adesion junt d'aqueste Ensenhad'òc a l'adreïça indicada
- se connectar sus lo site helloasso.com/associations/creo-centre-regional-pour-l-enseignement-de-l-occitan/adhesions/adesion-al-creo-lengadoc-2023-2024
- escanerizar lo còde QR çai-jos.

Per 2024-2025 lo CREO renova son partenariat amb *Lo diari*. En aderissent al CREO, podètz profeitar de reduccions sus vòstre abonament. Podètz tanben obtenér d'ajudas per los projectes pedagogics e vòstra formacion personala.

ENSENHAD'ÒC

n°79 - dintrada 2024

SOMARI

Vida associativa

- Editorial **4**
- *Total Festum* 2024 **9**
- Rapòrt d'activitat **12**

Informacions administrativas

- Encastre reglementari de l'ensenhament bilingüe **13**
- D'espleches novels **13**
- Dispositiu *Ensenhar professor* : **14**

Primièr gra

- Ressons de las conselhèras pedagogicas **16**
- Ressons dels collègas **26**

Segond gra

- Ressons de l'inspeccion pedagogica **33**
- Ressons dels collegas **34**

Universitat Paul Valéry

- Ensenhament **39**
- Recèrca **40**
- Publicacions **41**
- Agenda **48**

REDACCION

• Fabienne Albert	• Sylvan Chabaud	• Gwendoline Niederkorn
• Eric Astié	• Delphine Colras	• Joëlle Rossignol
• Catherine Bataller	• Deva Dauriac	• Celine Serva
• Sandrine Behague	• Aurélie Dieudonné	• Josette Soliva
• Benoit Bolano	• Magali Fraisse	• Marie-Jeanne Verny
• Christophe Causse	• Catherine Gallizia	

CORRECCIONS E MESA EN PAGINA

Benoit Bolano • Claire Torreilles • Lucie Tressoldi • Marie-Jeanne Verny

Editorial

Marie-Jeanne Verny

Amics e amigas de l'ensenhament public de l'occitan, avèm lo plaser de vos presentar aquesta edicion novela d'Ensenhad'òc. Vòli exprimir ma reconeissença a Benoit Bolano, vici-president del CREO, per son trabalh de coordinacion tant coma a Lucie Tressoldi per la qualitat de sa mesa en pagina. De mercejaments caloroses per vòstras contribucions, testimònis concrets del trabalh fach al dintre de las classas e qu'enriquesisson nòstre butletin.

Trobaretz a la seguida un compte rendut de nòstra activitat associativa en 2023-24, una annada de contrastes : rai, las relations amb las autoritats academicas demòran d'una granda qualitat, l'engatjament de la Region e aquel, inegal pasmens, de las collectivitats territorias cap a l'ensenhament de l'occitan, es un atot preciós. Pasmens, d'esfòrces son encara esperats en matèria de desvolopament bilingue e tanben de securizacion de l'existent. La situacion del segond gra, del licèu mai que mai, demòra dificila e la question de las ressorças umanas se pausa crudèlament, estent que las reformas an agotats los pesquièrs d'estudiants e donc fragilizats los concorses.

Dins aqueste contèxte, l'existéncia d'una associacion professionala fòrta d'aderents nombroses es indispensable

Aderir al CREO, es tanben la possibilitat de demandar

- una ajuda a la formacion fòra temps escolar
- una ajuda als projèctes pedagogics
- un equipament en otisses pedagogics
- un abonament a la revista Lo Diari

Podètz tre ara aderir, o tornar aderir al CREO via Hello Asso o en tornar lo butletin d'adesion present dins aqueste corrièr.

Vos esperam nombroses a l'AG del **5 d'octòbre** per conéisser vòstres besonhs, vòstras experiéncias e tanben vòstras proposicions a l'accion comuna.

Crentètz pas tanpauc de vos abonar a gratis a nòstra letra setmaniera : www.felco-creo.org/abonnement/

Un an de trabalh del CREO

L'ensenhament public de l'occitan repausa sus un engatjament permanent : lo vòstre, d'en primièr, dins vòstras classas, a cada jorn, e aquel de nòstra associacion, per rampelar a l'atencion dels servicis academics l'especificitat de l'estatut de l'occitan, dins un dialòg amb elegits e sindicats. Ensenhad'oc se fai resson d'aqueste trabalh coma o fai nòstre site, tot del long de l'annada.

Relacions amb las autoritats academics

Se l'encastre general (la situacion de l'Éducation nacionala, las reformas del segond gra) son gaire propícias a nòstres ensenhaments, coma a totes los ensenhaments opcionals, se la vida dels ensenhaires es sovent malaisida, los engatjaments publics de la Region e la lei dicha « Molac » (mai de 2021), constituïsson un encastre favorable e las relacions amb las autoritats academics se son plan apasimadas.

Dos CALR (*conseil académique des langues régionales*) se tenon, preparats cada còp per un grop de trabalh per departament : 10 reunions annadièras, donc, d'una durada de 2 à 3 oras caduna, que demandan de nòstra part una vigilança extrèma, d'oras de preparacion, d'estudi dels dorsièrs e de compte rendut dels escambis. La collaboracion amb las organizacions sindicalas representa, dins aquest encastre, una ajuda determinanta, coma la preséncia de l'Ofici public de la lenga occitana - OPLO, e aquela de la Region. De regretar pasmens un investment inegal de las autras collectivitats territorias (departaments, vilas), sollicitadas pasmens per lo CREO.

La Convencion Estat / Regions de 2017, arribada à terme en 2022, es en cors de renovèlament dins l'encastre d'una naveta entre lo Ministèri e l'OPLO. Lo CREO es convidat per l'OPLO a Tolosa lo 5 de setembre per un escambi sul contengut del tèxt futur.

Situation de l'ensenhament

La situacion del segond gra demòra malaisida : efectius insuficients en licèu per assegurar lo seguit après lo collègi et noïrir los pesquièrs d'estudiants e, al delai dels ensenhaires e dels mestiers ont es demandada una competéncia linguistica qualificada. Las consequéncias de la reforma dels licèus, malgrat l'aumentacion en 2021 del coefficient, son constatadas per totes : impossibilitat de fargar los emplecs del temps concurréncia sauvatja entre opcions, devalorizacion d'aquestas al bac, pression de *Parcours'sup*.

Le nombre de professors a pas quitat de baissar dempuèi la debuta del millenari (de mai de cinquanta a un trentenat) ; una part importanta de lor servici es, de fach, assurada dins la valéncia del concors (letras, espanhòl, anglés o istòria-geografia), al prejudici del quite ensenhament de l'occitan. Es una pèrda seca per l'occitan, deguda en partida a la baixa dramatica del nombre de sites (de 20 licèus a 8, per exemple), que rend complicada la confeccion de servicis « vivables », mas tanben, n'avèm mai d'un testimòni, a una lassièra de professors en fin de carrièra qu'an vist la degradacion de l'estatut de lor ensenhament.

Dins lo primièr gra, la situacion es plan melhora, las contribucions a aqueste butletin ne son testimòni. Pasmens, malgrat l'ajuda granda del dispositiu Ensenhar, la manca de personal qualificat pesa sul desenvolopament del bilinguisme sovetat per totes. L'abséncia de personals de remplaçament fragiliza los sites mai que mai en cas de congiers de maternitat

Relacions amb los elegits

La participacion dels departaments a las reunions de trabalh organizadas pel Rectorat es totjorn insuficienta, sol lo dept d'Aude es regularament present. Lo CREO rescontrèt lo conselhièr departamental d'Erau Jérôme Moynier, present, coma sa collèga Jacqueline Marcovik, e la vice-presidenta del Conselh Regional Maria-Alice Pelé – representant Caròla Delga – a la jornada *Total Festum* organizada a Montpelhièr amb l'ajuda de la Metropòla (representada per Eric Penso) e de la Vila repretada per Boris Bellanger. Tenèm de saludar los contactes caloroses amb aquest elegit en carga de la question.

Avèm plan l'intencion de perseguir e desvolopar aqueste trabalh de conscientizacion e de discussion amb los elegits, amb vòstra ajuda, collègas : esitez pas a rescontrar los elegits de proximitat : quantes d'entre eles sabon solament que l'occitan es ensnhat tanben a l'escòla publica ?

Situation penosa a Serinhan

Nos sembla emblematica d'una vigilança necessària de cap als sites bilingues. Trobaretz sul site del CREO totes los elements relatius a aquesta question, que resumissèm aici.

Rapelam que lo site bilingue s'èra dubèrt a la dintrada 2023, amb una granda implicacion dels ensenhaires e de las familhas. Se tròba que, en seguida a una plan relativa insufisència dels efectius, sens que siá tengut compte del caractèr encara experimental del site, aprenguèrem brutalament la decision administrativa de suppression d'un pòste, d'abòrd anonciada a una collèga occitanista, puèi, après l'accion conjunta del CREO e de las familhas (letras al Rectorat, peticion, articles de premsa), notificada a una collèga non-occitanista. Se tròba que las protèstas del CREO e de las familhas sotlhavan que caliá pas brica fragilizar un site bilingue, que caliá ne preservar totes los pòstes, occitanistas o non. Una solucion intèrna èra estada prepausada, refusada per l'administracion. Malgrat la solidaritat constanta entre collègas, las consequéncias son estadas grèvas per l'escòla, per los collègas concernits e per lo crèdit de l'ensenhament bilingue en general. Los dos ensenhaires occitanistas, qu'avián mesa tota lor energia dins la bastison del site, an demandada e obtenguda lor mutacion. Rai, lo CREO a rebut un corrier cortés de la dòna Rectritz qu'afortís son estacament al bilingüisme. Rai, una collèga occitanista es estada affectada a l'escòla. Mas la còla es estada destrantada, una classa foguèt barrada e un pòste d'occitanista perdut, provisòriament, o esperam.

Quin bilanç tirar d'aqueste episòdi tristàs ? Serà tornamai evocat per lo CREO dins los grops de trabalh departamentals, amb la demanda d'una vigilança particulara sus la perenitat dels sites bilingues que lor desvolopament es volgut per lo CREO, lo Rectorat e la Region. Dins lor fasa de construction, los sites devon pas èsser menaçats per de supressions de pòstes.

D'autra part, lo CREO a fach remontar mantun còp las dificultats rescontradas per d'autres sites bilingues, mai que mai a l'escòla Mandela de Besièrs, que los collègas occitanistas i prenon tota lor part d'un trabalh remirable (e dificil) d'integracion escolara. Los dispositius bilingues demandant una energia particulara e donc de mejans a l'auçada dels esfòrces consentits.

Enfin, dins mantun cas, lo CREO ten a sotalinhar lo ròtle dels cadres intermediaris (inspector de l'educacion nacionala mai que mai) que meton pas totjorn tot lo suenh requisit a l'aplicacion d'una politica de desvolopament del bilingüisme volgut pel rectorat. Sus aquesta question tanben serem vigilants.

Vida interna del CREO

Ajuda pedagògica als adherents

De reunions regularas del burèu se son tengudas e los escambis telefonics sont estats constants.

Un desenat de collègas participèron al collòqui de la FLAREP (*Fédération pour les langues régionales dans l'enseignement public*) a Niça a l'auton de 2023. Bèla escasença d'escambis amb d'ensenhaires e parents de las autras lengas de França.

Coma cada annada, la jornada *Total Festum* foguèt una bèla capitada, qu'associèt collègas, escolans e parents.

Lo CREO a contunhada son ajuda als projèctes pedagògics (3000€ investits) que ne trobaretz la presentacion dins lo butletin. Una part dels fraisses de formacion fòra temps escolar (escòlas e universitats d'estiu) foguèt presa en carga pels adherents que ne faguèron la demanda.

Avèm tanben equipat mantun adherent (escòlas o ensenhaires) d'otisses pedagògics divèrses.

Nòstras ressorças, o sabètz, venon essencialament de las adhesions e de la venda d'otisses pedagògics e scientifics dins mantuna manifestacions (reunions militantas o pedagògicas, collòqui FLAREP, rescontres de Salinelas, jornada *Total Festum*, Nòv'Estivada en Avairon, rescontres del libre occitan organizadas per l'Universitat...). De notar que las subvencions obtengudas per *Total Festum* cobrisson pas que la mitat del budgècte.

Las adesions s'estabilizan a 121 (123 en 2022-2023).

Podèm segur faire melhor : mantun collèga que son nom es citat dins aqueste butletin es pas adherent. Mantun a « oblidat » de renovar son adesion. Comptam donc sus vosautres totes, sus vòstra (re)adesion e la de vòstres collègas pròches per nos donar encara de pes.

TOTAL FESTUM 2024 MONTPELHIÈR

Marie-Jeanne Verny

Cada annada, lo CREO Lengadòc participa al projècte Total Festum, jos l'egida de la Region. Cada annada, causissèm un departament diferent, per significar nòstre representativitat academica. Après Bosigas, Somièras, Narbona, Langonha, l'edicion 2024 se faguèt a Montpelhièr, al Jardin des Plantes. Cada an tanben, ligam lo tèma causit amb lo del projècte pedagogic academic que portava ongan sus l'educacion a la biodiversitat. Nòstre eveniment es d'en primièr destinat als ensenhaires, als escolans e lors parents, mas volèm que siá largament dobèrt al public, dins l'esperit de convivialitat e de partatge qu'es lo de Total Festum.

Lo 1^{èr} de junh èra tanben estat causit pel collectiu Pour que vivent nos langues per d'accions descentralizadas dins lo territòri destinadas a exigir una modificacion de l'article 2 de la Constitucion. Associèrem doncas lo caractèr educatiu e cultural de nòstra jornada amb aquel caractèr de protèsta, coma foguèt lo cas en 2021 a Somièras.

Es aital que la dobertura oficiala de la jornada, en preséncia dels elegits, M.-Alice Pelé (vice-presidenta Region, representant la presidenta Carole Delga), Jacqueline Markovic e Jérôme Moynier (conselhiers departamentals d'Erau), Eric Penso (Vice-president de la Metropòla), e Boris Bellanger (adjunt a la comuna en carga del patrimonni), representant Michaël Delafosse president de la metropòla, cònsol de Montpelhièr, e Emmanuel Spicq representant lo Professor Lavabre, director del *Jardin des plantes*, foguèt plaçada jos la bandièra de Pour que vivent nos langues que l'apèl ne foguèt distribuit als presents. Los elegits afirmèron lor sosten a la lenga nòstra e a son ensenhament. Que sián mercejats.

Nòstras lengas, nòstra lenga, l'occitan, son de lengas vivas que demandan pas qu'apondre al concèrt de las lengas del mond, d'Euròpa, de França, quitament se nòstre Estat confond, dins l'article 2 de sa Constitucion, lenga comuna e lenga unica. Caldrà l'engatjament de totes, elegits de nòstres territòris, elegits de la representacion nacionala, mas tanben sindicalistas, artistas, mond de la cultura, per donar vida a aquela riquesa qu'es la cultura del pòble, tròp longtemps negada per los elèits.

Una brava capitada

Qualques centenats de personas se succediguèron al long de la jornada dins l'espaci del Jardin des Plantes, mercès a un programa ric. Sèt serias de visitas guidadas foguèron organizadas amb Florence Faure-Brac per una passejada botanica Valerian Tabard, de la Liga de proteccion dels aucèls, Los professionals del *jardin des plantes* que podrem pas jamai pro laudar lor gentillesa, lor competéncia e lor disponibilitat : Emmanuel Spicq, lor gestionari, que nos presentèt l'istòria del Jardin, Jean-François Fauveau, que nos parlèt de permacultura, Denis Nespoulous, que presentèt las plantas mediterranèas

Un talhièr de cosina a basa de plantas foguèt prepausat per Priscilla Gil, professora bilingua de l'escòla Mandela de Besièrs.

Las visitas guidadas foguèron ponctuadas per de lecturas de poèmas d'escolans del collègi Clémence-Royer de Montpelhièr, de William Rose, estudiant american de l'Universitat Paul-Valéry e de nòstras collègas Beatrice Bingué e Magali Fraisse. Lecturas de Louisa Paulin, Marcelle Delpastre, Jean-Marie Petit, Max Rouquette que coma nos escriguèt nòstre amic Jean-Claude Forêt « los deguèron ausir sus lor nívol, e soi segur que foguèron esmoguts coma nosautres ».

Los enfants de l'escòla bilingüa Marie de Sévigné ofriguèron de danças e al moment de l'inauguracion lo còr del Cocut nos susprenguèt amb una cançon.

La jornada s'acabèt amb un magnific concèrt de cançons tradicionalas cantadas per lo duò Aimat & Matia

D'actors multiples

Pendent tota la jornada, los parents de l'escòla Sévigné, presents tre 8 oras del matin, provesiguèron begudas e repaisses, demostrant aital lor implicacion dins lo projècte educatiu de l'escòla.

Un estand de libres e de documents pedagogics èra disponible pels visitors, e tanben de documents presentant lo CREO tant coma un polit libre d'observacion de las plantas produsit pel CIRDOC-Institut Occitan de Cultura, partenari de l'eveniment, que prepausava tanben al pas encara occitanofòns un trocèl de primièrs secors. Un autre partenari de l'eveniment : Ràdio Lengua d'òc, que sos jornalistas èran presents tota la jornada e i faguèron d'entrevistas nombrosas.

Lo trabalh d'escolans sul tèma de la jornada foguèt presentat: escambis entre lo collègi Clermont l'Erault e un collègi breton, escritura de tèxtes poetics a Clemenceau, realizacion de la BD *Dracon va à l'école* per les élèves de l'école Marie de Sévigné, mòstra de dessenshs d'observacion d'escolans de las escòlas bilingüas Sévigné e Garnier sul tèma de la biodiversitat de l'òrt dins l'encastre del concors *Exploreurs de nature* DSDEN Hérault (direccion academica).

Una polida cinquena edicion del Total Festum del CREO. Aqueste eveniment a pres lo relai de las jornadas pedagogicas e convivialas organizadas pendant d'annadas qu'un de lors objectius èra de tissar de ligams entre collegas de l'escòla mairala e l'universitat.

Mercejam las collectivitats que sas subvencions permetèron la capitada del projècte : la Region Occitania-Pirenèus-Mediterranèa, Montpelhièr-Metropòla e lo departament d'Erau.

Rendètz-vos a Sant-Ipolita del Fòrt per l'edicion 2025. Nòstres collègas de Gard an ja d'ideas...

RAPÒRT D'ACTIVITAT

Lo detalh del trabalh fach per lo CREO es disponible sus nòstre site. Per cada accion de vos raportar al ligam sus lo titre de l'article.

TRABALH AMB LO RECTORAT

- 09-11-23 – Groupe de travail Aude
- 22-11-23 – Groupe de travail Gard
- 07-11-23 – Groupe de travail Lozère
- 14-11-23 – Groupe de travail Hérault
- 28-11-23 – Conseil académique des langues régionales
- 15-05-24 – Groupe de travail Lozère
- 30-04-24 – Groupe de travail Aude
- 24-05-24 – Groupe de travail Hérault
- 17-05-24 – Groupe de travail Gard
- 28-05-24 – Conseil académique des langues régionales

TRABALH AMB LOS ELEGITS

- 26-09-23 : Lettre à la présidente de Région
- 20-11-23 – Lettre aux conseillers départementaux : demande de présence aux conseils académiques des langues régionales
- 15-01-23 : Le bureau du CREO rencontre Gauthier Lagalaye, directeur de l'OPLO
- 27-05-24 – Le CREO rencontre Jérôme Moynier, Conseiller départemental Hérault
- 01-06-24 – 5 élus (Région, département, Métropole) présents à la journée Total Festum du CREO à Montpellier.

VIDA ASSOCIATIVA

- 07-10-23 – Assemblée générale
- 16-10-23 – Le CREO équipe ses adhérents (classes et enseignants) de documents pédagogiques.
- 26 et 28-10-23 – Une quinzaine de collègues participent au colloque de la FLAREP à Nice
- 02-11-23 – Le CREO lance une enquête sur la situation des enseignants du 2nd degré
- 18-01-24 – Le bureau examine les demandes d'aide aux projets pédagogiques
- Février-mars 24 – Le CREO s'engage pour défendre le poste de Sérignan (34)
- 04-03-24 – Un exemple de réunion de bureau élargie au CA
- 01-06-23 – Journée Total Festum à Montpellier

INFORMACIONS ADMINISTRATIVES

Tèxtes e encastre reglementari de l'ensenhament bilingüe

Celine Serva

Après la *Convention cadre* de genièr de 2017 signada per l'Estat e las Regions Nouvelle Aquitaine et Occitanie, de declinasons foguèron signadas al dintre de las acadèmias. La convencion per l'Acadèmia de Montpelhièr (novembre 2020) endralhèt los grops de trabalh tecnicos dins cada departament per assegurar lo seguit dels engatjaments. Cada annada, las direccions academicas respectivas anóncian la dubertura de cursus bilingües e lo sagetatge de pòstes.

La lei Molac (mai 2021), foguèt un pas de mai cap a la reconeissença e l'afirmacion de las modalitats de l'ensenhament bilingüe, coma per la plaça de l'occitan a l'escòla publica. En seguida de la lei, la circulara de decembre de 2021 permetèt d'afortir las disposicions de mesa en òbra de l'ensenhament de l'occitan. Per ajudar a l'organizacion e al pilotatge dels cursus bilingües, la recontritz anoncièt, al CALR (*conseil académique des langues régionales*) de mai 2024, la parucion d'una circulara academica (que serà difusada a la dintrada 2024) per acompanhar las circoscripcions e las direccions d'escòlas amb un projècte d'ensenhament bilingüe francès-occitan o francès-catalan.

Aquesta circulara, que serà difusada a la dintrada 2024, es completada per una guida a destinacion dels actors educatius de l'escòla. Indica las referéncias reglementàrias, las proceduras de comunicacion amb las familhas e la concertacion amb las còlas pedagogicas.

D'espleches novèls en preparacion

Fabienne Albert

Los servicis del Rectorat an realizat d'extraccions pertocant las resultas dels escolans bilingües al diplòma nacional del Brevet dels collègis 2023.

Après qu'a indici de posicionament social egal, las resultas dels escolans bilingües son leugièrament en-dessús de las resultas dels escolans non bilingües en francès e istòria-geografia mas per contra largament superiors en matematicas. Aquelas resultas son estadas presentadas en detalh al CALR del 28 de mai de 2024.

Aquela analisi a mentretant questionat la còla academica perque es provat que la lenga regionala es un formidable levador per l'aprendissatge de la lenga francesa. Las CPD (*conseillères pédagogiques départementales*) lenga e cultura regionalas de l'acadèmia se son sarradas de la còla dels formadors de las Calandretas. Aital, un trabalh de cooperacion foguèt mes en plaça per crear un esplech d'acompanhament que permetrà als regents de s'apuejar sus l'occitan per ensenhar lo francès. Un protocòl e de fichas d'entraînement son en cors d'elaboracion. Seràn ensajadas e filmadas dins qualques classas bilinguas per poder portar las correccions necessàrias abans lor edicion.

Ensenhar professor una annada per se formar en occitan

Joëlle Rossignol

Dins l'encastre de la convencion Estat-Region per desvolopar l'ensenhament de l'occitan, la formacion es essenciala per aver maites professors capables d'ensenhar dins los cursus bilingues. Es per aquò que l'OPLO (Ofici public de la lenga occitana) organiza amb l'Educacion nacionala una formacion en occitan d'una annada que, dempuèi son existéncia, es assegurada per l'Universitat Paul-Valéry. La formacion es pagada per la Region e l'Educacion nacionala finança lo remplaçament dels professors. Los professors del 2nd gra coma los del 1er gra pòdon pausar lor candidatura a la formacion. Aprèp entreten, los ensenhaïres son retenguts per l'OPLO e las DSDEN (*direction de services départementaux de l'Éducation nationale*) los daïssan partir en assegurant lor remplaçament. Aquestes ensenhaïres seguïsson los meteïsses corses de lenga e de cultura occitanas que los estudiants de licéncia occitan, completats per una formacion didactica e d'estagis en classas bilingüas dins lo departament d'origina.

A la fin de l'annada, totes passan las espròvas de licéncia e pòdon validar lo diplòma. Los regents qu'an seguida la formacion se pòdon tanben presentar al DCL (Diplôme de Compétences Linguistiques) occitan – los fraïsses d'inscripcion son pagats per l'OPLO – per conéisser e validar lor nivèl de lenga. En general, obtenon al mens lo nivèl B2 del CECRL (*Cadre Européen Commun de Référence Linguistique*) qu'es lo nivèl esperat per ensenhar en classa bilingüa.

Aqueste an, 4 collègas foguèron formadas, obtenguèron lor licéncia e al mens lo nivèl B2 en lenga : Audrey per Erau, Corinne per Gard, Maguy per Losèra e Céline per Avairon. Aquesta, e mai s'es fòra l'acadèmia se poguèt formar a Montpelhièr que la formacion per son acadèmia èra mai aluenhada de son ostal. Felicitacions a totas quatre e planvengudas dins la còla dels – de las - regent(a)s bilingue(a)s !

Vaquí lo testimòni de Maguy Caparros que, amb sa licéncia e son nivèl C1, tornarà en Losera ensenhar la lenga e la cultura occitanas.

« Soi dins l'acadèmia de Montpelhièr, ai seguida la formacion Ensenhar a l'universitat Paul Valéry de Montpelhièr.

La formacion del departament d'occitan es fòrça complèta, sul plan lingüistic e cultural tanben. Lo nivèl de la formacion es plan adaptat als besonhs per obténer lo nivèl B2 del DCL a la fin de l'annada. Lo ritme es intensiu, amb de trabalh personal a l'ostal mas es necessari per capitar, mai que mai per los debutants coma èri a la debuta de l'annada.

Los professors son plan braves e patients. Los mercejarai pas jamai pro pels progrèsses que faguèri !

Las setmanas d'observacion de classa son importantas tanben per se projectar dins lo cursus bilingüe e son organizacion particulara.

Soi bravament contenta de l'annada, contenta d'aver dubèrta la pòrta d'aqueste mitan occitan que coneissiái pas.»

Òsca a Maguy que parlava pas brica occitan al mes de setembre de 2023 !

S'aquela formacion vos fa enveja, se sètz interessats-adas per vos formar en occitan, trantalhetz pas : contactatz la conselhièra pedagogica de vòstre departament.

PROFESSEUR.E.S,
DONNEZ UNE
NOUVELLE DIMENSION
À VOTRE CARRIÈRE !

FINANCEMENT
DE FORMATION
POUR
ENSEIGNER EN
OCCITAN

ENSENHAR
PROFESSEUR

Enseignant.e.s
du 1er et du 2nd degré,
bénéficiez
d'une formation
pour enseigner
la langue occitane
ou votre discipline
en occitan !

INFOS, CONDITIONS :
www.ofici-occitan.eu

RESSONS DE LAS CONSELHIÈRAS PEDAGOGICAS

Las encontradas

Joëlle Rossignol

Aquest an, lo Projècte Pedagogic Academic (PPA) Lo vergièr de Zelí permetèt als escolans de trabalhar la biodiversitat ortalièra de mai d'un biais.

Se volètz ensajar de respondre a las devinhòlas que los escolans an escrichas sus los fruches [seguissètz lo ligam](#)

Coma cada annada, *Las Encontradas* clavan lo projècte amb qualques 8 000 enfants suls 4 departaments. Lo 4 de junh a Mende, lo 6 de Junh a Serinhan, lo 11 de junh a Vauvert puèi lo 13 de junh a Campendut. Tre lor arribada, las classas partejan cants, danças e dialògs apreses en classa mercé a l'animacion de Fabienne Albert.

Aquela jornada es l'escasença de faire viure la lenga en defòra de la classa, e permet tanben lo rescontre cultural amb un fum d'artistas occitans :

- La companhiá del Théâtre des Origines, a mes en scèna los personatges de l'istòria. Los enfants foguèron uroses de rescontrar Zelí e sa mairina, son amic Parpalhòl, Daidièr Lo jardinièr, Clara l'ortalièra e Roland Lo païsan.
- De grops (Castanha e Vinovèl, Sors les mains de tes poches, Los Cazellots e les Grandes Giges) prepausèron de balètis.
- De contaires intervenguèron : Myriam Baffie, Bobby, Clément Chauvet, Véronique Fiol, Denis Galvier, Alan Roch.

D'activitats diversas foguèron prepausadas als enfants : rondas e jòcs cantats amb Jaumelina, ajustas lingüísticas amb Celine e Joelle, activitats sul ròtle dels insèctes e de las pichòtas bèstias amb Eléonore Solier del Pargue Nacional de las Cevenas, rescontre de las culturas mediterranèas amb Jocelyn Papon e Abdel Bouzbiba del grop Rescontre, jòcs de pistas amb lo personal de las mediatècas.

Foguèt tanben lo moment de mostrar çò que se fa en classa en ligam amb lo projècte : d'ostalets a insèctes nombroses ornavan los emponts

Las conselhièras dels 4 departaments mercejan, a través l'associacion Zo Petaçon e sos adherents, la Region Occitanie-Pyrénées-Méditerranée, los conselhs departamentals d'Aude, Erau, Gard e Losera, las comunas que recebon aquel eveniment e totes los benevòls qu'òbran per lo bon debanament de la jornada.

Laureats 2024 del CRPE occitan

Fabienne Albert

Lo concurs de professor d'escòla es acabat e avèm cinc estagiariis bilingües novèls. An totes agut lor Master 2, aquò vòl dire que seràn a 100% sus un pòste dins lor departament d'afectacion. Aital, l'acadèmia a lo plaser d'aculhir Edwige Ries dins Aude, Johanna Peliccer et Lisa Marie dins Erau, Laurie Munsch dins Gard e Paul Sauveur Ferrara en Losera.

Felicitacions a eles ! Lor desiram una bona annada escolara.

Un moviment de regents mai que mai occitan

Aquest an encara lo DASEN d'Aude joguèt lo jòc pel moviment dels pòstes bilingües.

Aital, alara que mai d'una tampadura de pòste èra estada anonciada, balhèt son acòrd per la seguida del cursus a Montreal amb una dubertura de mai a l'elementari, una dubertura de pòste tanben a l'elementari Berthelot de Carcassona que los efectius i despassavan las possibilitats d'acuèlh.

A Narbona, la seguida del cursus dubèrt l'an passat a l'escòla mairala de Lamartine es estada actada amb lo sagetament d'un pòste a l'escòla Jean Jaurès.

Tres regents novèls arriban sus de pòstes bilingües : Annelise Guillien a Montreal, Lorraine Bour a Carcassona, Mélanie Geray a Narbona.

Lo projècte Arab'òc 8^{ena} edicion

Es la darrièra annada pel projècte Arab'òc qu'existís a Carcassona dempuèi uèit ans. Aqueste projècte, començat amb 2 escòlas s'es expandit per ne tocar 5 a l'ora d'ara.

Adieusalam es lo títol de l'òbra originala en arab, occitan e francés escrita e compausada per Jocelyn Papon e Abdel Bouzbiba. Aquesta cançon es interpretada per 130 escolans de las escòlas Jules Ferry, Marcel Pagnol, Marcelin Berthelot, Calandreta Barbacana e Calandreta Miquel Decòr de Carcassona. Cinc classas, cinc escòlas, de repeticions e de talhièrs de març a junh, un enregistrament dins un estúdio professional, un concèrt sus scèna pendent lo festenal *Total Festum* an abotit al filmatge d'un clip que podètz agachar [sus aqueste ligam](#).

Una regenta audenca en formacion Ensenhar Professor

La directritz de l'escòla mairala de Montreal, Marilyne Beaudonnet, partís en formacion Ensenhar Professor a la dintrada 2024. Es un percors particular qu'a aquela regenta qu'es pas brica originària d'Aude. Dintrada dins la lenga mercé lo projècte pedagogic academic, aquò fa qualquas annadas, acceptèt de passar d'un ensenhament de sensibilizacion a un ensenhament bilingüe. La còla de Montreal se formèt sus son temps personal amb la CPD del departament e se partegèt l'emplec del temps de la classa bilingua. Las inscripcions foguèron talas que i agèt besonh de passar a doas classas amb una regenta sus la MS e una altra sus la GS. Aital, lo DASEN daïssa partir per una annada aquesta collèga coratjosa, modèl d'engatjament per la transmission de la lenga e la cultura nòstra.

NOVÈLAS D'ERAU

Céline Serva

A l'escòla Marie de Sévigné de Montpelhièr, lo pòste de direccion es estat sagetat en pòste a perfil, atribuit a Virginie Urios.

A Vilanòva de Besièrs, Audrey Barthelemy tòrna de son annada de formacion « Ensenhar professor » amb un estrambord de tria ! Trabarà en binòmi amb Lisa Marie, professora d'escòla estagiari bilingüa, sus las classas de CP e CE1 bilingüas.

A Serinhan, una classa de mairala foguèt barrada e los 2 collègas occitanistas aguèron una mutacion. Coralie Clota serà la regenta novèla de las classas bilingüas. Òsca per son engatjament dins lo projècte d'ensenhament bilingüe. Los escolans de la granda seccion perseguisson lo cursus al CP. Aprèp qualques embolhs, son dos collègas de l'escòla elementària que van trabalhar en duo, Louis Monsarrat e Frédérique Pinol, e permetre aital la continuitat pedagogica. Mercé a totes dos d'endralhar la seguida del cursus bilingue.

L'escòla Mandela de Besièrs aculhirà Johanna Pellicer, professora estagiària bilingüa. Gauthier Oro arriba de Serinhan per ensenhar dins la classa CP bilingüa. Dins d'unas escòlas de Menerbés (Olonzac, La Livinière, Siran, Azillanet, Félines-Minervoïs, La Caunette, Cruzy, Capestang...) una dinamica d'ensenhament reforçat s'endralha tanben, mercé las 6 oras d'animacion pedagogica acordadas per la circonscripcion de Besièrs Sud. Esperam que seràn renoveladas l'an que ven.

A la dintrada 2024, dos pòstes bilingües son vacants : escòla primària Georges Brassens (Vilanòva-lès-Besièrs) e mairala Ferdinand Buisson (Serinhan), pòstes atribuits provisòriament a de professors non bilingües.

Torn d'orizon suls cursusses bilingües

Sant Privat de Vièlh

Aquest an, Ingrid Grzeskowiak directritz abilitada en occitan assegurèt l'ensenhament en occitan pels CE 2, CM1 e CM2 bilingües, sul pòste d'Aurélie Dieudonné ara conselhièra pedagogica. Mercé a ela per son investment dins lo projècte, amb un annada plan cargada que comencèt a l'encòp la direccion e lo bilingüisme. A la dintrada 2024, Noémie Salon en PS/MS/GS e Virginie Polge en CP/CE aculhiràn Laurie Munsch, PES bilingüa dins la classa CE2/CM1/CM2. Felicitacions a ela per sa capitada al concors ; li desiram una polida annada en classa bilingüa.

Sant Ipolit del Fòrt

Laura Fabre, PES (*professeur des écoles stagiaire*) aquesta annada dins la classa de CE1/CE2, quita l'escòla Fernand Léonard de St Ipolite (per anar sul pòste sagetat de l'escòla Romain Rolland d'Ales). Aculhirèm a la dintrada una regenta loseriana, Marion Courtiol, que prendrà una classa de CE1/CE2/CM1 e assegurarà la continuitat del cursus. Li desiram la benvenguda dins Gard. Pas de cambiament per Julie Forestier en CP/CE1, nimai per Laure Teulle a l'escòla mairala Rachel Cabane.

Lo Vigan

Pas de cambiament per la mairala, Stéphanie Bages pels PS/MS e Nathalie Gay pels MS/GS. A l'escòla elementària Raphaele Motte e Anaïs Cambiaire se partejan lo cicle 2. E Corinne Delhay que ven de validar la licéncia d'occitan amb la formacion Ensenhar-Professor aurà los CM1/CM2 bilingües.

Formacions dels ensenhaires

Lo dispositiu academic *Devenir Autonome en langue*

16 ensenhaires participèron al mes de març a de talhièrs lingüistics. Per trabalhar la lenga tant a l'oral coma a l'escrich, utilizèron lo supòrt de l'exposicion permanenta del musèu Maison Rouge (maisonrouge-musee.fr). Lo 22 de mai, una visita guidada foguèt prepausada en occitan. Cadun presentava una sala del musèu, e los començaires en lenga apondèron a la visita cançons, comptinas, jòcs de dets ligats als tèmas presentats. De ressorgas pedagogicas son prèstas per menar vòstra classa descobrir los secrets de las valadas cevenòlas a Sant-Joan-de-Gard.

Ensenhar-professor

4 candidaturas aquest an, que marcan la volontat dels ensenhaires de se formar en lenga. Malurosament aquest an i aurà pas de partença en formacion dins Gard.

Grops de trabalh departamentals

Dos còps l'an, se ten un grop de trabalh menat per lo DASEN (Director Academic dels Servicis de l'Educacion Nacionala).

Pel primièr grop, al mes de Novembre, Sénher Mauny, DASEN novèl, rescontrèt la còla convidada al grop de trabalh per avançar sus las questions de l'ensenhament de la lenga e en lenga sul departament. Mas coneissiá ja lo ròtle d'aqueste grop de trabalh que ven d'Erau.

Pel segond grop que se tenguèt al mes de mai, es Senhèr Bégorre DASEN adjunt, que menèt las discutidas. Es el que d'ara endavant s'encarga del dorsièr occitan dins Gard.

Remplaçament

Océane Berthomieu, sus un pòste de remplaçanta classic, mas eissuda del CRPE (*concours de recrutement de professeurs des écoles*) occitan, passèt fin finala una annada bilingüa. A la dintrada, fins a decembre, foguèt nommada en mairala a Sant Privat dels Vièlhs. Noémie François, titulara del pòste, comencèt l'annada escolara en comjat de maternitat. Ne profiecham per sovetar la benvenuda a sa pichòta Maëlya.

A partir de genièr, Océane partiguèt sul pòste bilingüe del Vigan qu'èra demorat vacant a la dintrada e qu'èra estat provesit per una ensenhaira contractuala que parlava pas la lenga.

Per la dintrada de 2024, totes los pòstes sagetats son provesits. Océane serà sollicitada se de besonhs suls pòstes sagetats s'anóncian dins l'annada.

Coma de'n pertot, l'annada escolara s'acaba en Losera e aprestam la qu'arriba...

Desvolopament de l'ensenhament de l'occitan

Lo projècte *Lo vergièr de Zelí* s'acabèt coma cada an pel recampament que se passèt plan : mai de 1700 escolans recampats a **Mende** per festejar. Mai de 41% de las escòlas loserianas fan d'occitan. Merce a totes aqueles ensenhaires que, cada jorn, trabalhan a passar la lenga e a la far viure.

Classas bilingüas / ensenhament afortit :

Lo pòste de Veronica Angladon (mairala bilingüa de Florac) que liberèt per partir a la retirada foguèt sagetat en occitan.

A la dintrada, Nathalie Bertuit començarà un ensenhament afortit de la lenga dins sa classa de Cicle 3 de Rimeize (escòla de 3 classas solament).

Cambiaments de regent(a)s

Coma cada annada, lo moviment despartamental fa bolegar los ensenhaires suls pòstes.

- **Sanch Eli** : mercejam Laetitia Roqueplan que trabalhèt a la mairala en cursus bilingüe pendant mai de 15 ans. Li desiram de viure de moments plan polits tanben dins sa mission novèla de *Conseiller pédagogique départemental Langues Vivantes Étrangères*. Manon Chazaly (recenta titulària del CRPE occitan va contunhar son trabalh en MS e GS bilingües.
- **Maruèjols** : après l'an d'estagi de Manon Chazaly, Paul Ferrara, professor d'escòla estagiari, la remplaça dins una classa de CE1/CE2 bilingüe. Paul aprestèt son CRPE a Montalban e lo capitèt a Montpelièr. Planvenguda a el ! Maryse Canale qu'ensenhava a mièg temps la partida en occitan dels CM1 e dels CM2 bilingües amb Baptiste Lapeyre validèt sas competéncias en occitan al mes de mai. Tralharà a la dintrada dins la classa de l'ULIS (*Unité localisée pour l'inclusion scolaire*) de l'escòla. Bona continuacion a ela. Aculhissem Manon Fages que va contunhar de se formar en occitan pendant l'annada.
- **Ura e la Parada** : Marion Courtiol qu'ensenha l'occitan dins l'escòla tota (doas classas) demandèt a validar sas competéncias aqueste an. Capitèt e dins aquel vam demandèt a partir dins Gard ont ensenharà dins l'escòla bilingüa de Saint Hyppolite du Fort.
- **Sent Estève** : Maguy Caparros qu'acaba sa formacion *Ensenhar* arriba sus l'escòla. Ensenharà la lenga e la cultura occitanas a totes las classas.

Polda retirada, Verò !

Desiram una polda retirada a la Veronica Angladon qu'ensenhèt l'occitan dins tota sa carrièra, a la debuta coma lenga viva o en iniciacion e dempuèi d'annadas en bilingue. A Mende primièr, puèi a Florac, Verò metiá de vam per far parlar los pichons en òc... e i capitava fòrt plan ! Es ora per ela d'aprofèchar de son temps per far çò que li agrada. Mas sabem ben que serà jamai luènh de l'occitan... amb sas emissions sus Radio Bartàs o sus Télé Draille amb son complice David Chambon que podètz agachar sul site teledraille.org/en-camin .

Facultat d'Educacion de Mende

Aquest an 3 estudiantas de M1 seguiguèron la formacion especifica per aprestar lo CRPE occitan. Doas d'entre elas beneficièron de la borsa *Ensenhar*. Contunhan lor camin en M2 per la dintrada. La tresena s'arrèsta un an, lo temps de far nàisser son pichon. A la dintrada 2024, son tres estudiants novèls qu'aculhissèm en M1 per aprestar lo CRPE oc.

De projèctes d'aicí d'alai

Doble signalètica a Barra de las Cevenas : Sandrine Borello e Sandrine Behague montèron un projècte per fargar un panèu bilingüe de senhalizacion de l'escòla publica. L'annada escolara s'acabèt a Barras per un concèrt de Christian Almerge. Sandrine Behague met fòrça vam per far viure la lenga dins aquel vilatge pichon de las Cevenas. En mai del panèu de l'escòla, es l'ensenha del cafè-especiariá qu'es occitana (Lo chuc e lo muc) mas tanben lo panèu del restaurant (Als dos Còrses). Òsca !

Panèus explicatius per la visita de la vila a Langonha : Los escolans que seguisson un ensenhament afortit de l'occitan amb Estelle Gilles e Anne Romieu trabalhèron a escriure de panèus explicatius per descobrir la vila. Pel moment, 4 tèxtes son estampats sus de fuèlhas en esperant de panèus vertadièrs que la Comuna aprèsta.

Merce als escolans e a lors mèstras per nos fa visitar la vila en occitan.

Mathilde Girard prendrà la seguida de l'ensenhament afortit amb sa classa de CM tanlèu que son pichon serà nascut e que tornarà a l'escòla.

Fèst'òc a Maruèjols segonda edicion

Per la segonda annada, la Comunautat de las Comunas de Gavaudan organizèt un festenal en occitan, lo Fèst'òc.

Las classes bilingüas de l'escolà La Costarada e la classa de 6^{ena} del collègi M. Pierrel de Marvejols tenguèron una plaça importanta.

Los pichons de la mairala, amb Virginie Del Torchio, cantèron amb los residents dels dos ostals de retirada de la vilòta. La corala, mesa en plaça pendant l'annada, foguèt una capitada vertadièra quora tot aquel mond cantèron amassa.

Puèi los pichons de MS, GS e los CP dancèron sus la musica del grop Tetras Lyre plan conegut dins la region.

Pels escolans de CM2 e de 6^{ena}, es amb la contaira Malika Verlaguet que trabalhèron. Aprenguèron a contar e nos presentèron un conte polit polit. Entre los moments de raconte, los escolans de CE1 e CE2, eles, cantavan e jogavan de musica amb Abdel Bouzbiba.

Foguèt una polida dimenjada ont la lenga occitana se viviá e s'ausissiá de'n pertot.

PROJÈTE PEDAGOGIC 2024-25 : **TAISSONET FA L'ARTISTA**

Joëlle Rossignol

Aquest an, nos anam passejar dins lo temps a la descobèrta de la representacion de las bèstias dins las arts.

Dins la primièra part de l'istòria, nòstre eròi, Taissonet, se passeja e rescontra Ratapenada que li fa visitar sa bauma. Vei aquí de decòrs que l'estonan e que li son desconeguts, amb de cavals, de bisons, de rèns... Descobris l'art parietal. Taissonet, plan curiós s'ensaja a las diferentas tecnicas utilizadas pels òmes preïstòrics e decidís de partir a la descobèrta de las representacions de las bèstias dins las arts a través l'istòria. Dins la segonda partida, Taissonet va traversar los periòdes istorics en anant sus un site d'escavaments ont los arqueològs, amb Albana, son a sortir una mosaïca de l'Antiquitat. Puèi anarà visitar un castèl medieval ont descobrirà los fustams pintrats mercé Clamenç lo guide-joglar. Son tresen rescontre se passarà dins un musèu de l'epòca modèrna ont farà coneissença amb Enric lo conservator que li dirà lo secrèt de las faienças. Fin finala, descobrirà l'art de Zità la grafaira que l'iniciarà als grafitis. Sa virada artistica acabada, nòstre eròi tornarà veire Ratapenada que li aurà aprestada una exposicion amb totas las fotografias que li a mandadas pendant son viatge.

Encara un còp, aqueste projècte interdisciplinari serà escasença per las classes de ligar lenga regionala, art visual, istòria e istòria de las arts en s'apuejar sus las òbras patrimonialas de la region.

RESSONS DELS COLLÈGAS

UN AUTOR DE BD
EN VISITA A L'ESCÒLA

Delphine Colras

ESCÒLA ELEMENTÀRIA
MARIE DE SÉVIGNÉ

Montpelhièr

Lo dimars 23 d'abrial dins lo vespre, la classa bilingüa de CE1- CE2 de l'escòla Madame de Sévigné recebèt l'autor de BD Mancho per un escambi tot en occitan.

Los escolans avián pogut legir las BD daissadas a lor disposicion en classa e an trabalhat collectivament sus las tematicas abordadas dins l'òbra per puèi rescontrar son autor en classa.

Lo primièr temps foguèt consacrat a las questions dels enfants sul mestier d'escrivere e sus las aventuras de son eròi, Dracon. Puèi, Mancho ensenhèt als enfants cossí dessenhlar aquel Dracon e li donar d'expressions facialas.

Un còp los enfants prestes, se metèron en binòm per crear un triptic a l'entorn de *Dracon a l'escòla*.

Mancho los guidèt dins lor creacion grafica e scenaristica. D'aquí una novela BD es nascuda [que podètz veire sus aqueste ligam](#).

Los enfants contunhan de dessenhlar lor personatge e de tornar legir las doas BD de Mancho e la qu'an creada amb totjorn lo meteis plaser.

Aquelas plancas, religadas en un libre, van d'ostal en ostal cada setmana per que cada familha pòsca veire l'òbra que son fièrs de presentar.

Escanerisatz
aqueste
còde QR per
accedir a las
autras
creacions dels
escolans

UN POLIT TRABALH A L'ENTORN DELS INSÈCTES PER LA LIGASON GS-CP

Josette Soliva

ESCÒLA PRIMÀRIA NELSON MANDELA

Besièrs

Son las mèstras del CP bilingüa Orianne Magnier et Joanna Chevalier qu'an montat lo projècte de visita a Micropolis – la ciutat dels insectes.

90 escolans de granda seccion e de cors preparatori faguèron una polida sortida. Mercejam tanben los parents que vendèron de còcas per finançar la sortida e mai lo CREO per son ajuda al projècte.

Lo 30 d'abril, 2 carris partiguèron de l'escòla cap a Avairon. Aprèp un brave camin, los escolans fuguèron aculhits per de formigas gigantas e d'insèctes musicaires de ferre tot del long del percors exterior.

Lo camin de la biodiversitat al mièg de plantas mellifèras e d'insèctes pollinizators fuguèt l'escasença d'una vista meravilhosa sul vilatge de St Léons ont nasquèt l'entomologista celèbre JH Fabre. Aprèp la visita de la ciutat des insectes, los escolans participèron a un talhièr de descoberta de la vida de las abelhas, lor cycle de vida, los diferents mestièrs e per acabar tastèron lo mèl. La visita s'acabèt per un film d'animacion suls insèctes. De segur lo moment mai esperat dels enfants èra lo pica-nica, malurosament, lo temps èra pas amb nautres e se faguèt dedins. Per astre la plueja e la frescor nos empachèron pas de far una sortida polida, bèla capitada per la ligason entre cycles, que clavava lo trabalh de l'an en rapòrt amb lo tema del projècte academic *Lo vergièr de Zefí*.

D'activitats èran estadas menadas dins las classas

fabricacion d'ostalons
pels insèctes

plantacion dins l'òrt de l'escòla pels GS

observacion d'insèctes

Per fargar l'ostalon dels insèctes, cal de fusta, d'escorças , de branquilhons, avèm utilizat una rèssa e una taravèla, quin trabalh ! Los escolans se son afanats dins l'òrt de la mairala. Lor a calgut deserbar, preparar la tèrra, plantar, puèi asaigar.

L'annada s'acabèt amb la representacion davant los parents de la pèça de teatre *Lo vergièr de Zelí*. Los CP an après los textos, la mairala a ajudat per far los decòrs. A la fin de la representacion davant de parents estabosits los CP bilingües an cantat totes amassa : «Anem al vergièr amassar de prunas jos un bel prunièr amb lo panièr... »

Gardarem un polit sovenir d'aqueste moment.

Avèm dançat, pichons e grands, a l'escasença de Carnaval e de la fèsta de fin d'annada amb lo grop Sors les mains d'tes poches. Dos eveniments federators per l'escòla mairala Prevert e per l'escòla elementària Rostand qu'an fusionat l'an passat.

L'inauguracion d'aquel novèl grop escolar, que s'apèla ara Laure Moulin (resistent, mens coneguda que son fraire Jean Moulin), organizada per la comuna, se farà lo dimècres 11 de setembre de 2024, a l'escòla, amb la participacion excepcionala de Boris Cyrulnik, medecin neuropsiquiatre e escrivan. Sophie Bejean, Rectritz de l'Acadèmia de Montpelhièr serà tanben presenta.

Al programa : l'inauguracion del novèl grop escolar Laure Moulin, del novèl restaurant escolar, del servici escolar, e del Centre Medico Escolar « Boris Cyrulnik ». La novèla placa de l'escòla serà bilingüa per rendre vesedoir la preséncia del cursus occitan al nivèl de la vila.

L'occitan tòca un mai bèl nombre d'escolans cada an a la mairala. Totas las classas de la mairala e una classa de l'elementari an participat aquest an al rescòntre despartamental occitan a Serinhan. Foguèt una jornada plan capitada, mercés als organizators.

Aquest an, los GS òc de mairala faguèron classa defòra cada divendres sus un terren de Clarmont-d'Erau. Jardinatge, descobèrta del vivent, dels insèctes en particular, aprendissatges (matematicas, espaci...), EPS, se faguèron sul terren, que faga bel solelh o pluèja.

L'an que ven, de projèctes comuns al cursus oc e mono se faràn : jardinatge, compòst (amb los conselhs de Zelí rapòrt al vergièr), corala, danças, trabalh sus la preséncia de la flòra e la fauna al laus del Salagon, amb una sensibilizacion a la lenga e cultura occitana per totas las classas.

UNA ANNADA DE CAPITADA PARTEJADA

Benoit Bolano e Gwendoline Niederkorn

ESCÒLA ELEMENTÀRIA MARIE DE SÉVIGNÉ

Montpelhièr

Aquesta annada demorarà per nosautres, professors de las doas classas de CP de l'escòla Marie de Sévigné de Montpelhièr, una experiéncia memorala. Es amb fiertat que tornam pensar a tot çò que nòstres escolans, qu'an pas que 6 e 7 ans, compliguèron mercé lor engatjament dins lo projècte pedagogic academic occitan *Lo vergièr de Zelí*. Aqueste dispositiu pluridisciplinari nos donèt l'oportunitat de véser nòstres joves escolans, que sián bilingües o que seguiscan un percors d'ensenhament en lenga francesa, trabalhar man dins la man, aprene los uns dels autres e grandir amassa.

Aqueles escolans ne son a un atge qu'an fòrça causas d'aprene, tant per las coneissenças academicas coma per l'autonomia, la postura d'escolan, lo viure amassa, lo partatge et lo respècte de l'autre. Tre la debuta, foguèrem espantats per l'estrambòrd amb loqual participèron als tèmas abordats : biodiversitat locala, salvègarda de la natura, reciclatge, cicle de vida dels èssers vius o encara alimentacion. Véser aquestes concèptes prene vida dins d'activitats tant concrètas coma la coisina foguèt per eles tant coma per nosautres una sorga de jòia immensa. Los enfants aprenguèron mas visquèron tanben aqueles subjèctes, los faguèron lors e los partegèron amb una energia comunicativa.

Un dels moments fòrts de l'an foguèt la transformacion de la cort de l'escòla. Los escolans tornèron decorar aqueste espaci amb suènh e creativitat en i plantar legums, flors e plantas aromaticas e en contribuir a ne faire un luòc a l'encòp mai polit mas tanben mai ric de sens. Aqueste projècte de jardinatge embelinèt lor espaci de vida e despertèt lor consciéncia ambientalala d'un biais plan concrèt.

Foguerèm tanben embalausits de los vèser participar amb seriós e talent al concors academic de dessenshs d'observacion *Explorateurs de nature*. Lo tèma de la biodiversitat locala ressonèt en eles e lors creacions ne son la pròva.

D'autres activités nos pertoquèron mai que mai : la coisina en classa. De los vèser preparar de crostadas en seguissent menimosament la recepta de las cosinas Denise e Aimée e de codonhat foguèt un plaser vertadièr. Mas çò mai pertocant foguèt lor fiertat quand partiguèron distribuir lors preparacions als autres professors, als escolans, als animators e al personal d'entretèn. Aqueste gèst simple mostrèt cossí los CP avián comprés l'importància del partatge e de la reconeissença cap al mond que trabalhan per eles e amb eles.

Escanerisatz aqueste còde QR per agachar la recepta de la crostada

La bèla cima de l'an foguèt la classa verda al centre Malibert de Babau e Boldors. Aqueste viatge de tres jornadas seriá pas estat possible sens l'implicacion extraordinària dels parents que trabalhèron sens relambi per amassar de fons e rendre aquesta aventura possible per totes los escolans. La venda de begudas e de pastisses pendent lo *Total Festum* del CREO al *Jardin des plantes* de Montpelhièr foguèt aquí tanben un brave moment de solidaritat e de convivialitat. Aquesta experiéncia mostrèt als enfants la fòrça del tralbah de còlha e de l'ajuda mutuala.

En aquesta fin d'an, sèm plan fièrs de nòstres escolans de CP. Desvelopèron de competéncias preciosas e un esperit de cooperacion que los acompanyaràn longtemps. Per nosautres, ensenaires, aquesta annada venguèt la confirmacion que l'educacion, quand es enriquida per de projèctes collaboratius e d'iniciativas engatjantas, pòt vertadièrament transformar la vision que los enfants e los parents pòdon aver del trabalh fait en classa. Es amb un contentament vertadièr que clavam l'annada, plan conscients d'aver semenat de granas que, ne sèm segurs, continuaràn de grelhar un brave moment.

DEL LAND ART A LA SENHALETICA BILINGUA

Sandrine Behague

ESCÒLA PRIMÀRIA

Barra de las Cevenas

De setembre a junh, las produccions en Land art son estadas nombrosas a l'escòla de Barra-de-las Cevenas. D'auton a l'estiu, un fum d'idèas gisclèron e los panèls son enfin prèstes per indicar al mond tot los luòcs importants del vilatge.

Mai qu'una indicacion, es un embeliment e una valorizacion pel vilatge.

RESSONS DE L'INSPECCION PEDAGOGICA

Christophe Causse

Los laureats als concorses

Laurent Alibert es laureat de l'Agregacion Lengas de França, occitan.

Pel CAPES, après la catastròfa de l'an passat, la session 2024 a permés de recrutar tres novèls ensenhaires d'occitan Lengua d'òc dins l'ensenhament public.

- Elsa Degardin, en formacion a Montpelhièr rejonh coma estagiària l'acadèmia de Tolosa.
- Rudy Rousset que nos arriba de l'acadèmia d'Ais-Marselha intègra la nòstra acadèmia. Serà estagiari mièg-temps, es afectat al collègi *La vallée verte* de Vauvert e al collègi Jean Vilar de Sant Geli.
- Benjamin Assie qu'oficiarà a la dintrada al collègi *Cité* de Narbona ont èra ja contractual.

Globalament, nòstre vivièr de professors demesís çò que nos mena a aumentar la part d'occitan dins mantun servici de collègas, d'autant mai que los besonhs aumentan.

Cinc ensenhaires seràn a la dintrada afectats a 100 % en occitan, se poirà atal consacrar entèrament a lor disciplina de recrutament.

Lo DCL occitan en progression

Un nombre recòrd d'inscriches en 2024 104 (94 en 2023,14 en 2020 e 18 en 2019).

Ensenhar second gra

En second gra, una collèga novèla, Yousfi Monod Samra, professora de SVT en Agde se va formar aquela annada mercés al dispositiu Ensenhar.

Desiram la benvenguda a totes aqueles collègas que van venir afortir la dinamica de nòstra disciplina.

D'aisinas novèlas d'acompanhament al pilotatge

Dempuèi d'annadas, en acòrd amb las orientacions nacionalas e amb lo concors de las collectivitats territorialas, l'acadèmia de Montpelhièr desvolopa una politica voluntarista d'ensenhament de la lenga e de la cultura occitanas. Es dins aquel encastre, que de nòtas academias d'ajuda al pilotatge de l'ensenhament del catalan e de l'occitan a destinacion dels DASEN, dels IEN, dels caps d'establiments ... son estadas publicadas. L'objècte d'aqueles documents es de precisar las condicions d'organizacion d'aquel ensenhament dins las escòlas, collègis e licèus de l'acadèmia.

RESSONS DELS COLLEGAS

PROJÈCTES E PERSPECTIVAS

Magali Fraisse

CIUTAT ESCOLARA CLEMENCEAU

Montpelhièr

Ressons de 2023-2024

L'annada foguèt marcada per la fusion entre la 2na OC e la seccion euro espanhòl. Aquela configuracion permetèt de menar un projècte comun : « Romanitat e catalanitat : sus las piadas de Jaume 1^{èr} ... » que s'acabèt per un viatge pedagogic del 1^{èr} al 5 d'abrial prepausat a 57 liceans.

2 autres projectes foguèron menats sus l'ensemble de la ciutat escolara :

- Lo projècte « BIP en OC », brigadas d'intervencion poetica en occitan, venguèt finalizar los talhièrs d'escritura sul tèma del concors academic de poesia « de l'òrt a la talvera »: pendent la setmana de las arts, per còlas de 2 a 4, los escolans anèron dins las salas de trabalh, de repaus, dins los burèus, e demandèron se podían dire un poèma. Foguèt una brava capitada ! Un fascicul amb totes los poèmas foguèt distribuit lo 1er de junh de 2024 al *Jardin des plantes* dins l'encastre de la jornada *Total Festum* del CREO.

- Lo projècte « Cantar en occitan » foguèt menat amb l'ajuda del pass' cultura e de la cantaira Delfina Aguilera que mercejam. Los escolans del collègi e del licèu cantèron amassa davant un public nombrós per inaugurar la setmana nacionala de las lengas lo 18 de març de 2024.

3 sortidas pedagogicas venguèron completar los projèctes:

Visita de la mòstra Jòrdi Campaña al pavilhon popular

Conferéncia teatralizada *Martror fais-moi peur !* al Teatre de La Vista

Espectacle *Molière d'Oc* per la Rampa-TIO al Teatre de la Vista

Perspectivas 2024-2025

Malgrat las accions menadas per dire de renforçar lo ligam escòla/collègi (rescontre 6^{ena}-CM2 bilingues de l'escòla Marie de Sévigné, participacion al conselh d'escòla, lo 10 de junh de 2024...) la 6^{ena} bilingue de seguit demòra un projècte per las annadas que venon...

Bona novèla, pr'aquò : en 2024-2025, l'ensenhament d'especialitat « LLCER occitan » serà dubèrt en classa de 1^{èra} amb 11 liceans de marcats.

SORTIDA A CARCASSONA

COLLEGI PAUL DARDE

Lodeva

Eric Astié

tèxt d'Alicja e de Timeo – 5^{ena} F

Lo divendres 17 de mai, las cinquenas e las quatrenas occitanistas se n'anèron visitar la ciutat de Carcassona (las seisenas èran previstas per las Encontradas e las tresenas èran ja anats a Carcassona lo diluns 13 al pargue australian, doncas pas autorizats d'i tornar aqueste divendres pel principal => se cal concentrar sul brevet ara...).

Aquesta sortida de fin d'annada nos a permés de (tornar) descobrir l'istòria, la lenga occitana, las muralhas subrebèlas de Ciutat. Lo solelh tanben participèt e foguèt una estona de convivialitat entre collegians e ensenhaires. Aquò faguèt que los escolans dels dos nivèls de classa se coneguèron melhor. Lòc màger de la crosada contra los catars, Ciutat (aital dison los Carcassoneses) foguèt visitada amb interès, particularament la basilica Sant Nazari e Sant Cèls que las veirièras foguèron tras qu'apreciadas. Lo terrible musèu de l'Inquisicion per contra faguèt mèuca...

Viatge pimentat d'un temps liure (*pimentat* es un tèrme mai intense que completat), que los escolans ne profiechèron per tornar a Lodeva ambe los uèlhs comols de sovenirs plasents !

Escambi lingüistic e cultural amb Bretanha

Tre lo mes de setembre, los escolans de Clarmont d'Erau prenguèron contacte amb los correspondents bretons del Collègi de Landerneau, Finistèrra e escambièron, de lètras, de vidèos de presentacion e d'autres documents sul patrimòni cultural e lingüistic de cada region : escasença de nos familiarizar amb la lenga bretona e son ensenhament al dintre d'un cursus bilingüe complet e equilibrat que nos pòt faire somiar....

En octòbre, aguèrem lo plaser d'aculhir un grop de 43 escolans bretonants de 5^{ena}, 4^{ena} e 3^{ena} dins las familhas de nòstres escolans e al collègi. Foguèt una capitada bèla per totes ! A la fin de març, traversèrem França amb un grop de 51 escolans dels 4 nivèls per retrobar nòstres correspondents bretons, aprèner de danças, de jòcs tradicionals, manjar de crespèls e de caramèl e descobrir la lenga bretona. Las visitas cuturalas jos la pluèja nos marquèron totes e los escolans tornèron a l'ostal amb d'imatges plen lo cap e d'amistats novèlas.

Sortida descubèrta de Montpelhièr

Per acabar l'annada amb lo grop dels 22 escolans de seisena, partiguèrem lo 6 de junh a la descubèrta de l'istòria occitana de Montpelhièr. Mercejam vivament lo CREO per son ajuda financièra que permetèt als mai joves de viure aquesta sortida organizada sonque per eles. Una altra jornada de las bèlas !

Projècte collectatge « a l'escota dels ancians »

Autre projècte de tria : en genièr/febrièr, dins l'encastre d'un AET (Accion educativa territoriala) del departiment d'Erau, los escolans de 4^{ena} e 3na trabalhèron amb Pauline Orain, sociològa de l'associacion montpelhierenca « Nos mémoires vives » e sa còla,. Se preparèron pendent una jornada de trabalh al collectatge de testimoniatges d'ainats de nòstre ròdol a través l'elaboracion de questionaris. Qualques jorns mai tard, convidèrem 7 ancians al collègi (2 èran de grands d'escolans !) e reculhiguèron de remembres d'enfança apassionants. Los escolans toquèron de pròche la plaça qu'ocupava la lenga nòstra d'aquel temps, que contunhan uèi de parlar, de legir o d'estudiar amb un plaser immense. L'associacion ne faguèt un polit montatge e creèt un pòdcast que se pòt ara escotar o telecargar sul site internet de l'associacion [Nos mémoires vives](#).

Escanerisatz
aqueste
QR Code
per agachar
e escotar lo
projècte

De rescontres intergeneracionals caloroses, un document audiò plan interessant (que cadun pòt espleitar en classa) e una experiènça rica per totes... Pichòta anecdòta : una jornalista taiwanesa, plan interessada per las accions intergeneracionalas venguèt faire un reportatge sus aqueste projècte e nos filmèt tota la jornada. Lo reportatge se pòt veire sus Youtube... en taiwanés !

Ensenhament

Silvan Chabaud

L'annada 23-24 foguèt rica. Après d'efectius un pauc en bassa dempuèi la refòrma dei licèus avèm retrobat una diversitat d'estudiants mercé diferents dispositius de formacion : lo dispositiu Ensenhar (4 professors formats aquest an) e lo dispositiu SAFCO (Licéncia en un an - 3 estudiants aquest an), puèi fau soslinhar la bona dinamica de l'EAD (ensenhament a distància) amd d'unes estudiants que venon puèi en presenciau (pòdon s'adaptar en foncion de lors obligacions professionalas). Enfin, d'estudiants non-especialistas que venon se marcar puèi en Licéncia an enfortit l'efectiu. Constatam donc l'importància de servir una varietat de perfius e assajam de demorar (dau mièlhs possible e dins lo respèch d'una formacion de qualitat) a l'escota deis estudiants que son totei pron diferents e dins de situacions personalas e de percors d'estudis ben divers. Es segurament çò que fa la fòrça de la formacion dau departament d'occitan de l'Universitat Paul Valéry. Au nivèu de la recèrca, constatam l'interès que pòrtan lei candidats per la formacion Master e lo succès totjorn fòrt dau doctorat d'estudis occitans. Lei tergiversacions governamentalas e la recenta dissolucion de l'assemblada an pesat sus una refòrma dau Master MEEF (*Master de l'enseignement, de l'éducation et de la formation*) anonciada, reportada puèi calhada... sabèm pas çò que serà la seguida, mai fasèm tot per que leis estudiants interessats per lei mestiers de l'ensenhament en occitan posquesson se presentar ai concors dau CAPES e dau CRPE, sens tròp d'entrables... Contunham, coma cada annada, de formar lei candidats a l'Agregacion en Lengas de França.

En parallèl, la vida culturala au departament d'occitan demòra ben dinamica, aquest an leis estudiants an fach una polida lectura poetica occitana per la Prima de la poesia a la *Maison de la Poésie* Jean Joubert de Montpelhièr e an participat au *Total Festum* de Sant Cristòu e dau CREO a Montpelhièr.

L'annada s'acabèt, au mes de junh, per una passejada bèla sus la cima de Carós acompanhada per André Théron, un afojat d'aquela montanha que ne coneis tan l'istòria coma lo mendre sendier, la mendre valada.

Una annada plan rica amb 6 numèros de revistas accessibles en linha que ne trobaretz lo somari pus luenh. Trobaretz en seguida lo calendèr dels eveniments scientifics de l'an, dubèrtes a totes, mai que mai als ensenhaires, escasença de formacion contunha e tanben de contact amb la literatura que s'escriu ara e la recèrca viva. Sesilhas de seminari, coma rescontres del libre, se vòlon dubèrts suls multiples domènis dels estudis d'occitan : literatura de l'edat mejana a l'epòca contemporanèa, istòria, linguistica, sociolinguistica... Utilizam una forma ibrida entre visio-conferéncia e presencial, çò que permet d'alargar lo public. Ensajam tanben de dubrir de fenèstras sus las autras lengas minorizadas.

Calendèr scientific 2023-2024

- 03-10-23 : D'un sabot de bois à un crâne de singe. L'imposition du français par l'école : Bretagne, Sénégal et autres territoires, par Rozenn Milin (Seminari).
- 10-10-23 : Rescontres del libre : Escrituras de l'intim, amb Daidièr Mir e Sergi Carles
- 17-10-23 : Hommage à Robert LAFONT
- 20-10-23 : Journée d'études : Florian Vernet, pédagogue, chercheur écrivain
- 4-11-23 : Rescontres del libre : actualitat de l'edicion poétique, amb Cecilha Chapduelh e Adelina Yzac
- 05-12-23 : Rescontres del libre : Le Moyen-Âge revisité amb Felip Gardy e Miquèla Stenta
- 7 et 8 décembre 2023 : Collòqui : La revendication des « minorités régionales » en France depuis 1945, en Occitanie et ailleurs. Actes publicats dins la revista Lengas : <https://journals.openedition.org/lengas/7833>
- 12-12-23 : Panorama de la littérature basque contemporaine (Seminari.per Katixa Dolharé-Çaldumbide).
- 30-01-24 : rescontres del libre : « D'aucèls e de gorillas », actualitats d'E... rau ! edicions amb Jean-Louis Segondy e Florian Vernet.
- 27-02-24 : Rescontres del libre : libres en Lemosin amb J. Pèire Lacomba e J.-Francés Vergnaud.
- 12-03-24 : Écrire en occitan dans l'ancien Velay : zoom sur trois temps d'une longue histoire (l'écrit templier, *Lo libre de ma privada*, Antoine Clet) per Vincent Surrel (Seminari).
- 26-03-24 : Seminari dins l'encastre de la setmana de la francofonia : Lafont, Manciet, Lesfargues, 3 grandes voix occitanes entre 2 langues
- 23-04-24 : Rescontres del libre : Creativitat grafica e cultura occitana : de libres per totes de 7 a 77 ans amb Mancho e Lionel Cayrol
- 25-04-24 : Seminari : « Pèire Cardenal à la Cathédrale de Barcelone : une découverte exceptionnelle » amb Miriam Cabré e Sadurní Martí
- 28-05-24 : Rescontres del libre : tornar descobrir de tresors literaris del patrimòni d'òc amb Pascal Wagner, Xavier Bach e Peire-Joan Bernard.

Publicacions

Los articles publicats dins las tres revistas son disponibles a la lectura sus aqueste ligam: [padlet.com/creolengadoc/publicacions universitarias2024](http://padlet.com/creolengadoc/publicacionsuniversitarias2024)

Escanerisatz aqueste còde QR per legir los articles mencionats çai-jos

REVUE DES LANGUES ROMANES

Tome CXXVII n°2 | 2023 : Joan Larzac (Roqueta), poèta, biblista e escrivan. Una vida d'engatjament. Direccion Marjolaine Raguin

Joan Larzac

- Marjolaine Raguin : Joan Larzac / Jean Rouquette. Une vie de prêtre et de littérature. Un occitaniste pour la *causa dei pòples*
- Jean Larzac : Ouverture : quatre poèmes inédits de Jean Larzac
- Philippe Gardy : Jean Larzac et la littérature d'oc, 1960-1970
- Philippe Martel : Jean Larzac, historien occitaniste ou occitaniste lecteur d'historiens ? Marjolaine Raguin : Jean Larzac et la décolonisation, une vie engagée
- François Pic et Joan Larzac : Essai de bibliographie des écrits de Jean Rouquette/Joan Larzac
- Élodie de Oliveira : *Sola Deitas* (1962) et *Messa pels pòrcs* (1969) : un dialogue entre Yves Rouquette et Jean Larzac ?
- Iseult Andreani : *L'estrangièr del dedins* et la *Messa pels pòrcs* : éléments pour une lecture stylistique de l'affranchissement
- M.-Jeanne Verny : Joan Larzac, *Dotze taulas per Nòstra Dòna* / Douze tables pour Notre Dame
- J.-Pierre Chambon : Pour le commentaire de *Vesiái pas que l'aranha*, un poème de Jean Larzac (2019)
- Sylvan Chabaud : Joan Larzac, *L'an que ven d'onte ven* : escriure e renaïsse sensa relambi
- Elian Cuvillier : « Plus d'une lecture ». À l'écoute de Mt 15,21-28

Varia

- Marco Maulu : Texte, image et mise en page : aux origines de la bifurcation des familles A et L du *Livre des sept sages en prose*
- Catherine Parayre : Joan Bodon et Ferran Delèris racontent la terre : quelques romans occitans
- Régis Bertrand : Frédéric Mistral et la batellerie rhodanienne : une lecture historique du *Poème du Rhône*

Critique

- Claire Torreilles : Gimenez Mathieu et Marie-Françoise Lemonnier-Delpy (dir.) Joseph Delteil et les autres. Échanges, partages et influences Éd. Academia-l'Harmattan. Coll. « Au cœur des textes », no 38.
- J.-François Courouau : Royer Louis-Bernard, *Gargantian*, seguit per *Lou chin de Cambaud* (*Gargantua*, suivi par *Le chin de Cambaud*), introduction, édition et traduction de Xavier Bach et Pierre-Joan Bernard, Salinelles, L'aucèu libre, 2023.
- J.-François Courouau : Fabre Jean-Baptiste, *L'Histoira dé Jean l'an prés tirâda das archîvas dé Soulogues / Histoire de Jean-l'ont pris et Lou Siégé dé Cadarôussa / Le Siège de Caderousse*, Montfaucon, A l'asard Bautezar !, 2023.

Tome CXXVIII n°1 | 2024 : *Joi et joie*, direction Valérie Fasseur et J.-René Valette

Joi et joie : par-delà les limites (2)

- Valérie Fasseur et J.-René Valette : Avant-propos
- Guillaume Oriol : *Joi et joie* dans l'esthétique du désir amoureux : variété et polarisation de l'émotion
- Milena Mikhaïlova Makarius : « Car la Joie vanra par tans ». Chrétien de Troyes herméneute et traducteur du *joi* lyrique dans *Érec et Énide*
- Mireille Demaules : De la joie perdue à l'écriture de la jubilation dans les premiers textes français de la légende de Tristan et Yseut
- Claire Donnat-Aracil : *Joi(e)s d'amour* dans le manuscrit BnF, fr. 23111
- J.-Claude Mühlethaler : Variations sur la joie à la fin du Moyen Âge : du *Mariage Rutebeuf* aux *Quinze Joies de mariage*

Varia

- Laure-Anne Caraty : La réception du *Boeci* au XVIIIe siècle^e : quelques premiers éléments pour l'histoire d'un poème médiéval occitan à l'Académie des Inscriptions et des Belles-Lettres
- Philippe Gardy : Jean Lebrau et Max Rouquette : une fraternité poétique au miroir des langues et des mots
- Hadrien Amiel : Lancelot névrosé ? *Le Chevalier de la Charrette* à l'épreuve de Jacques Lacan

94 | 2023 : Les aléas glottopolitiques d'une langue vulnérable : l'aragonais.

Direction Carmen Alén Garabato et Iris Orosia Campos Bandrés.

- Carmen Alén Garabato et Iris Orosia Campos Bandrés : présentation
- Mª Pilar Benítez Marco et Óscar Latas Alegre : El aragonés: historia de una lengua minoritaria y minorizada
- Francho Nagore Laín : Enta ra norma común de l'aragonés escrito: una endrezera plena de barzals
- Alejandro Pardos Calvo, Antonio Eito Mateo et Chaime Marcuello Servós : Une approche de la sociolinguistique en Aragon
- José Ignacio López Susín : 2015-2023: Ocho años de política lingüística en Aragón Balance relativo al aragonés
- Iris Orosia Campos Bandrés et Rosa Tabernero Sala : Aperçu de la situation de l'enseignement de l'aragonais à travers les voix de ses protagonistes
- Carmen Alén Garabato : Défense de la langue et développement des territoires : l'aragonais et ses promotrices/promoteurs

Varia

- J.-François Courouau : Contact avec le français et registres de l'occitan moderne (XVIe -XVIIIe siècle)
- Philippe Gardy : Léon Cordes écrivain et paysan. L'expérience du *Paysan du Midi* (fin des années 1940 - début des années 1950) : un billet d'humeur en occitan dans la presse agricole en français

95 | 2024 : La revendication des « minorités régionales » en France depuis 1945, en Occitanie et ailleurs. Direction M.-Jeanne Verny, Yan Lespoux et Philippe Martel

Introduction par Philippe Martel : D'une périphérie à l'autre : retour sur les luttes « régionales » depuis 1945

Vu d'Occitanie : parler d'une seule voix, mission impossible ?

- Christian Lagarde : Comment conjuguer verticalité et horizontalité dans l'organisation de la revendication au sein de l'espace occitan ?
- J.-Francis Billion : Bernard Lesfargues (1924-2018), entre fédéralisme européen et autonomisme occitan
- M.-Jeanne Verny : *Companhs de camins*, Robert Lafont et le PCF
- Damien Canavate : Robert Lafont, candidat des « minorités nationales » à l'élection présidentielle de 1974
- Catherine Gossez : Du manifeste *Mon país escorjat*, fin 1978, à la grève pour Ladrecht, de mai 1980 à juin 1981 : un moment de rapprochement entre PCF et occitanistes
- Camille Courgeon : Les questions féministes dans les revues occitanistes des années 1968 : entre revendications et négociations
- Yan Lespoux : De Lutte occitane à Volèm Viure Al País : vers un (in)certain nationalisme
- Guillaume Genoud : Itinéraires militants contestés dans le mouvement occitan : le cas de Poble d'Oc

Ailleurs, entre culture, politique et vécu

- M. Antón i Álvarez de Cienfuegos : La transmutation identitaire au service de l'émancipation ethnoculturelle et de la revitalisation linguistique en Catalogne du Nord
- Julia Pitzalis : « Reconstruire l'identité, produire du sens », les prémices du *riacquistu* entre 1920 et 1970
- Christophe Roux : Culture et politique dans la revendication régionale contemporaine : Illustrations corses et interprétations
- Jeanne Toutous : Mobiliser la langue pour faire entendre la périphérie : étude comparée des mouvements nationalitaires bretons et sorabes au prisme de leurs revendications linguistiques
- Tristan Loarer : La revendication bretonne dans la littérature du IIIe *Emsav* : une inversion des valeurs

Et partout : la question de l'école

- Philippe Canales : Hélène Cabanes-Gracia (1919-2010), *Itinerari d'una enshairra occitana*
- Yann Bévant : La création du CAPES de langues kanak et les problématiques qu'elle pose sur la gestion des langues dites régionales
- Maryvonne Berthou : Concours scolaires *Ar Falz* entre 1955 et 1965, un outil pédagogique pour pallier les insuffisances de la loi Deixonne ?

PLUMAS

4 | 2024 Explorar l'òbra de Bernat Lesfargas (direccion Christian Lagarda).

Crédits photo
Georges Souche

Introduction de Christian Lagarde : Explorer l'œuvre de Bernard Lesfargues, entre questionnements et analyses

Dobertura

- François Pic et Vít Pokorný : Essai de bio-bibliographie de Bernard Lesfargues
- Vít Pokorný : « C'est toujours une question : l'occitan va-t-il finalement l'emporter dans son pays naturel ? » Entretien avec Bernard et Michèle Lesfargues
- Vít Pokorný : Bernard Lesfargues et « son » occitan : portrait d'une militance culturelle, politique et linguistique
- Jean-François Billion : Bernard Lesfargues : du poète en quête d'identité au traducteur honoré
- M.-Jeanne Verny : Bernard Lesfargues – Robert Lafont : regards sur une correspondance

Poesia

- J.-Claude Forêt : Passejada al *Cap de l'aiga*. Promenade chez *La mère des eaux*
- Sylvan Chabaud : Bernard Lesfargues, une poétique de l'eau
- J.-Yves Casanova : Bernard Lesfargues : une poésie du « temps mesuré »
- M.-Claire Zimmermann : L'inventivité de Bernard Lesfargues : *Odes et autres poèmes*
- Philippe Gardy : Bernard Lesfargues poète entre deux langues : doublement poète et son propre traducteur

Traduccion

- Jordi Julià : Les traduccions poètiques de Bernard Lesfargues a *Le Pont de l'Épée : Poésie catalane contemporaine* (1960)
- Marta Pasqual : Apropant Catalunya i Occitània. Una lectura de l'epistolari Sales – Lesfargues
- Dolors Poch Olivé : L'aventura d'un traductor : d'*Incerta glòria* (1956) a *Gloire incertaine* (1962)
- Miquela Vaills : La traducció francesa de *La Plaça del Diamant* : Una col·laboració Bernard Lesfargues - Pere Verdaguer
- Christian Lagarde : Bernard Lesfargues, traducteur de Mercè Rodoreda. « Els nens », chapitre de *Mirall trencat*

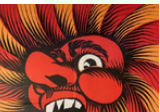
Edicion

- Andrea Pereira Rueda : Bernat Lesfargues, l'editor occità a favor de la *Weltliteratur*
- Bernadette Paringaux : Fédérop, l' «héritage éditorial » de Bernard Lesfargues

Bibliografia

- François Pic, Vít Pokorný et Bruno Lesfargues : Essai de bibliographie de l'œuvre imprimée de Bernard Lesfargues

5 | 2024 La langue d'oc en scène / Lever de rideau sur le théâtre en langues de France

- Sylvan Chabaud et M.-Jeanne Verny : Scène d'exposition

A las originas

- Gilda Caïti-Russo : La mise en scène de la parole d'oc au Moyen Âge
- Jean Sibille : La langue des Mystères alpins
- Laurent Alibert : Théâtre médiéval occitan et anglais : une ébauche de comparaison

Fèstas, representacions, cants e emponts

- Florian Vernet : Gaspard Zerbin, dramaturgue sestion de la debuta del sègle XVII
- Bénédicte Louvat : Les derniers feux du Théâtre de Béziers (1657)
- Xavier Bach et Pierre-Joan Bernard : Le théâtre chanté en occitan (XVIIe -XVIIIe siècles)
- J.-François Courouau : *Lou Novy para* (1743) de Jean-Baptiste Coye : une pièce provençale ou une pièce française ?

Lo dramo, lo teatre d'òc al sègle XIX

- Corinne Lissalde : Théodore Aubanel épistolier et dramaturge
- J.-Claude Forêt : Quelques remarques dramaturgiques sus *Lou Pan dóu peccat* : lo teatre d'Aubanel dins la dramaturgia francesa e europèa del sègle XIX
- Sylvan Chabaud : *Amour de maire* : un teatre claus ?

Lo teatre d'òc a la debuta del sègle XX

- Claire Torreilles : Émile Barthe (1874-1939) et le théâtre d'oc populaire
- Emmanuel Desiles : *L'Oulo d'Arpian* de Marius Chabrand, « *uno tant poulido mescladisso* »

Poètas e romancièrs a l'espròva d'una escritura dramatica

- J.-Claude Forêt : Las doas temptativas dramaturgicas de Joan Bodon
- Olivier Pasquetti : De Volpone à Volpin, le théâtre de Jan-Luc Sauvaigo

Experièncias teatralas occitanas contemporanèas

- M.-Jeanne Verny : Dans la mouvance de mai 68, *Lo Teatre de la Carrièra*, une aventure d'un quart de siècle
- Claire Torreilles : Catherine Bonafé, *Résurgence, Quinze années au Teatre de la Carrièra* (1971-1986)
- Rémy Gasiglia : Les comédies historiques du Théâtre Niçois de Francis Gag (2006-2016)
- Sylvan Chabaud : André Neyton, *Il fallait être fou*

Levar de ridèu sus lo teatre en lengas de França

- Ange Pomonti : Le théâtre d'expression corse : quel rôle à l'aune du processus d'élaboration littéraire ?
- Erwan Hupel : Brève histoire du théâtre en langue bretonne

Agenda 2024-2025 de la recerca a l'Universitat Paul Valéry

OCTÒBRE

- **01-10** Rescontre del libre : *Traduire* amb M. Pedussaud (Pirandello), P. Sauzet (Chabrol), Marc-Andrieu Jullian (B. de St. Pierre)
- **22-10** Seminari : *Les contradictions de l'idéal monolingue français*, per Michel Launey, lingüista

NOVEMBRE

- **19-11** Seminari : *L'état du droit des langues régionales – avancées et limites de la loi Molac* per Véronique Bertile, jurista
- **26-11** : Rescontre del libre : *Poesia a nauta votz*, amb Laurenç Alibert e Maëlle Dupon

DECEMBRE

- **3-12** Seminari amb Gwenolé Larvol (didactician du breton) *Favoriser l'appropriation des langues minorisées chez les élèves des classes bilingues*

Pre-programa 2025 (susceptible de qualques modificacions)

GENIÈR

- **28-01-25** Seminari : *Naissença del roman occitan*. Valérie Fasseur presenta *Flamenca*

MARÇ

- **18-03** Seminari *Lenga e territòri*, amb M. Gasquet Cyrus: *la(s) lenga(s) de Marselha*
- **(?)** Rescontre del libre / *Prima dels poètas*, amb Jaume Privat e Laurent Cavalié

FEBRIÈR

- **4-02** Rescontre del libre : *La Resisténcia, entre istòria e roman* amb Claire Torreilles e Richard Vassakos
- **11-02** Seminari *Naissença del roman occitan* amb Jean-Yves Casanova
- **18-02** Rescontre del libre : los estudiants legisson *Aure Seguiet e Florant Mercadier*

ABRIL

- **15-04** Seminari *Lenga e territòri*. Caroline Calvet et Isabelle Collomb parlan dels Pargues naturals regionals
- **(?)** Rescontre del libre : *Luchas dels ans 70* amb Céline Magrini e Pierre-Marie Terral